

JUTRANJE NOVOSTI

NARODNO RADIKALNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan zjutraj, izveniši ponedeljke.

Mesečna naročnina:

v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon št. 213

Brzjavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.

Upravništvo: Marjini trg št. 8. — Telefon št. 44.

Oglas po tarifu. Sprejemajo se le do 15. ure.

Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštenu ček. uradu št. 13.238.

Misli k situaciji.

Prvo vprašanje, katero je bilo treba po osvoboditvi rešiti, je bilo vprašanje organizacije naše nove države. Želja vseh treznih in razsodnih mož je bila, da se to vprašanje reši čimprej, da bi se moglo pristopiti k rešitvi številnih pereh zadev, ki globoko segajo v notranje državno življenje. Sprejeta je bila ustava, ki je po mnenju večine primerna, da se na njeni podlagi razvije v državi napredek in blagostanje.

Ustava je seveda našla tudi svoje nasprotnike, ki so se pred njeno popolno izvedbo nastopili proti njej z vsemi sredstvi, ne meneč se za kvarne posledice svojega početja. Med temi je stal v ospredju Stepan Radić, ki se je zagrizel v misel o samostojnosti hrvatskega naroda in s tem v zvezi o federativni ureditvi države. Človeka, ki zasleduje njegovo politiko, mora zaboleti srce in ne hote se mu vsiljuje misel, da njegova zahteva ne izvira iz načelnega prepričanja, ampak iz užaljenega smoljuba. Način s katerim je pridobil svoje pristaje, je gotovo svojevrsten v zgodovini razvoja političnega življenja narodov.

Sievljni može, ki so se leta in leta trudili, da bi se narod oprl na njihove ideje, so nastopili na dokazi in skušali narod, ki sicer trdno sedi na starih tradicijah, prepričati na podlagi svojega vsestranskega promčavanja. Nikjer ne najdeš, da bi se narod v mirnem razvoju takoj oklenil novotarij in raznih eksperimentov. Pač pa se je to vedno dogajalo v brezglavih prevratnih dobah. Teda je ljudstvo zgubilo jasn pogled v bodočnost in se krčevito oprilelo zlatih gradov, dokler ni končno spoznalo, da se je temeljito varalo.

Ničesar čudnega torej, ako je Radić tako spretno izkoristil poveljno psihologijo mas v svoje namene. Njegova sredstva so za las slična sredstvom, ki so jih uporabljali njegovi predniki. To nam jasno dokazuje celo njegovo dosedanje delovanje. Sam se je izrazil o malem, srednjem in velikem manevru. Mož je tokrat zadel, kajti vsaki vidi v njegovem početju same manevre, ki nimajo za ozadje ničesar konkretnega. Kot si jaje demagog je znal sfanatizirati maso, ne da bi ji kdaj jasno in določno povedal svoji pravih namer. Svojih pristajev ni dobil z globokosegajočimi dokazi, marveč je začel razmišljati o stvarih ki bi vlekile. In takih reči je mnogo. Časa pa je imel tudi dovolj, ker se je odtegnil vsakemu pozitivnemu delu in prepuštil delo in trud ljudem, ki jih sedaj pita s svojimi psovskami, ki so vereni odsev njegove osebnosti. Prepričani smo, da je peščica onih, ki imajo jasno predstavo o toli hvalisani republiki, le neznatna. Večina razumeva pod republiko tvorbo brez pravnega reda, kjer je vsak v svoji svobodi popolnoma neomejen. Odtod navdušenje za Radića in pompozni shodi brez vsake vsebinske vrednosti, preračunjen na to, da se volilci vzdržijo v svoji krivi mentaliteti.

Verno mu sekundira Korošec s svojo klerikalno armado, ki je vsled povojnih razmer stala na robu svoje propasti. Se enkrat se je v poslednjih krčih dvignil klerikalni zmag, da na to v miru zaspi. Njemu gre za strankarske interese, in prihruljeno se danes smeji, ko vidi, da mu je slovenski narod nasledel. Toda se čmijo sile, ki se bodo sivočasno dvignile in upeljele narod po oni poti, ki vodi v resničen dobrobit. Treba je samo počakati, da se mase stregnijo in pričnejo misliti s svojimi možgani. Zaman govoriš fanatiku, ki te ne posluša in ne sledi tvojim izjavam ter že a priori odklanja vsake dokaze.

Toda žalostno je dejstvo, da je zabredla v kalne vode tudi inteligenca, ki bi vendar morala misliti z lastnimi možgani. Kje so naši ljudje, ki so poklicani, da spregovorijo v teh zmedenih časih svojo resno besedo? Slovenski narod je še vedno dovozen za njihove nepristranske nazore. Naši potomci, ki ne bodo imeli sedanjih tradicij, se bodo čudili maloštevilnim ljudem, ki so v tem času popolne desorientacije ohranili mirno kri in se niso pustili obvladati po hipnem razpoloženju.

Vsakogar, ki to razmišlja, mora navdajati veselje, ko vidi, da so v NRS može, ki se nikakor ne strinjajo z eksperimentacijami in ki se dobro zavedajo, kaj se pravi biti ob pravem času mož na svojem mestu. In nič več kakor brezploden eksperiment bi bil, ko bi se izročila usoda države v roke onim ljudskim zastopnikom, ki jih je narod izvo-

Po odgoditvi narodne skupščine.

Priprave za koncentracijsko, državotvorno vlado.

POLITIKI PRI KRALJU.

Beograd, 17. aprila. (Z) Jutri dopoldne bo Nj. Vel. kralj pozval na posvetovanje gg. Pašića in Ljubo Davidovića. Kakor se govori bo poklican tudi Pribečević, ker vlada v demokratskem klubu razcepilost glede nazaranj med Davidovićevo in Pribečevićevo vo skupino.

PREDSEDNIK SKUPŠČINE PRI KRALJU.

Beograd, 17. aprila. (Z) Danes dopoldne ob pol 10. uri je bil začasni predsednik parlamenta g. dr. Dušan Peleš pri predsedniku vlade v ostavki, g. Pašiću, da ga obvesti o pozivu, ki ga je dobil z dvora. Ob 11. uri dopoldne je bil g. dr. Peleš sprejet od Nj. Vel. kralja, ki je od njega zahteval spisek novovoljenih poslancev, kakor so podeljeni na klube. Avdijenca je trajala 10 minut.

KONFERENCA MINISTROV.

Beograd, 17. aprila. (Z) Danes zjutraj se je vršila v ministstvu prave konferenca radikalnih ministrov z nekaterimi radikalnimi poslanci, med katerimi so bili gg. Trifunović, Vukičević, Vujičić in Pantović. Razpravljalo se je o sedanjih parlamentarni situaciji in o kombinacijah za sestavo nove vlade. Istočasno pa se je vršila pri predsedniku vlade g. Pašiću konferenca z Jovanovićem, Krstićem, Uzunovićem in Ninčevićem. Popoldne sta prišla na to konferenco gg. Trifunović in Vujičić.

Beograd, 17. aprila. (Z) Danes zjutraj je imel pokr. namestnik za Hrvatsko in Slavonijo g. dr. Cimić konferenco z ministrom notranjih del g. Vujičićem. Dr. Cimić je izjavil, da je prišel v Beograd radi resortnih poslov.

RAZGOVORI MED STRANKAMI.

Beograd, 17. aprila. (Z) Danes so se v parlamentu vodili razgovori skoro med vsemi skupinami. Tako so se radikalni razgovarjali z muslimani, klerikalci in demokrati. Min. zun. del dr. Ninčević se je razgovarjal z bivšim predsednikom skupščine dr. Lukinićem, minister ver g. Jovanović pa s predsednikom demokratskega kluba Davidovićem. Na stanovanju g. Pribečevića se je vršila seja, kateri so prisostvovali ožji pristajši. Vobče se v političnih krogih misli, da krona zahteva, da se kriza čimprej reši in sicer tako, da bi skupščina mogla začeti z delom že v ponedeljek.

NACIONALISTIČNI NAPAD NA NARODNE POSLANCE.

Beograd, 17. aprila. (Z) Poslanci Spahove grupe niso mogli dobiti vsi stanovanja v Beogradu, pa jih je nekaj odšlo v Zemun, kjer so se nastanili v hotelu »Central«. Sinoči ob 10. uri so se zbrali v Zemunu po izjavi Spahovcev nacionalistični omladinci in napadli poslance z raznimi psovskami. Po izjavi poslancev je vodil omladince neki Gavrić iz Tuzle. V teh demonstracijah se je razbilo nekaj oken na hotelu, dr. Hrančić pa so odnesli les. Med ostalim so pretili nacionalisti posebno poslancu Hadžikadiću. Te demonstracije so imle svoj odmev tudi pri poslancih slovenske ljudske stranke, ki so skupno s Spahovci zahtevali od komisije in od pred-

Radićeva patološka politika.

Beograd, 17. aprila. (Z) Beograjsko časopisje komentira šele danes Radićev govor na kmetiskem kongresu in ga spravlja v zvezo s sedanjo politično situacijo. Tako piše n. pr. »Vreme«, da je Radićev slučaj dobil patološki značaj, ker Radić samega sebe smatra za nezmotljivega hrvatskega boga. Ljudje takih lastnosti pomenijo katastrofo za one, ki jih vodijo. Za Srbe preostaja dvojno sredstvo: sila in amputacija. V slučaju, da se silo ne more ničesar doseči, silijo dogodki sami na to, da se uporabi drugo sredstvo. »Politika« pravi, ko piše o Radiću kot o patološkem tipu, da nosi njegov govor patološke znake in da tako postaja tragedija človeka Radića

il vsled njihove demagogije. Tudi sedaj bo treba prepuštili času, kot najboljšemu zdravniku, da izleči rane na katerih boleha današnje politično življenje. Do

sednika skupščine zaščite. Ves slučaj se predloži na prvi seji narodne skupščine.

SPAHOVCI NISO REPUBLIKANCI.

Zagreb, 17. aprila. (Z) »Riječ« doznava iz Beograda, da vlada po Radićevem shodu pri Spahovcih velika potrtost, ker so mislili, da bodo ravno oni izlekli največ koristi od sporazuma z Radićem, in ker je pri njih pred početkom sporazuma bila močna struja, ki je zahtevala, da stoji klub direktno v zvezo z radikali. Sedaj jih je njihova taktika dovela med dva stola. Vso krivdo zvrčajo na Spaho ter so zelo zgovorni in iščejo novinarje, da demantirajo vesti o njihovem republikanstvu. Tako je vašemu dopisniku dr. Spaho izjavil, da so zadnje volitve pokazale, da obstoji v Bosni revizionistična večina, ne pa republikanska. On in njegovi poslanci da so se prej izjavili za monarhijo in temu dosledno tudi niso naglašali, da so za republiko. Z Radićem imajo samo sporazum za skupno akcijo v parlamentu. On demantira vse vesti, glasom katerih so agitirali s sliko Kemal paše, iz njihovih vrst se doznava, da so poslanci Radićeve stranke v Bosni agitirali, da niso republikanska stranka in tudi ne pristaši HRSS.

ZANIMIVA IZJAVA DR. SPAHE.

Beograd, 17. aprila. (Z) »Tribuna« prinaša sledečo izjavo dr. Spaha: »V slučaju, da zvemo, da se program vlade strinja s programom, ki ga zastopa naša stranka, bi moglo priti do sporazuma med našo skupino in radikali. Da li ostanemo v parlamentu ali ne, to nikakor ni odvisno od držanja Zagreba, vendar pa nas revoltirajo napadi na našo vero in na našo varnost. Naš program in program klerikalcev sta si zelo blizu. Mi se bomo z njimi tudi nadalje sporazumevali, toda politična situacija je tako nejasna, da se ne more še ničesar več reči o našem držanju in o našem sodelovanju s klerikalci tudi v bodoče.

ATSTRIJSKO ČASOPISJE O NAŠEM POLOŽAJU.

Dunaj, 17. aprila. (Z) Današnja »Arbeiter Zeitung« piše o demisiji Pašićeve vlade pod naslovom »Jugoslovenska državna kriza« in pravi, da so se pogajanja z Radićem prekinila zato, ker se je Radić pod pritiskom svojih mas zopet povrnil na prvotno stališče. Izgleda, da je Radić sužen svojih obljub in pristajev, ki mu zapirajo pot do kompromisa, katerega bi on sam sicer zelo rad sklenil. V vsakem slučaju obstoja kriza dalje in se dajo predvsem pričakovati nove volitve ali pa centralistična diktatura.

»Morgen Zeitung« piše ravnotako o Pašićevi demisiji povdarjajoč, da ima vprašanje revizije jugoslovenske ustave pomen, ki sega daleč čez okvir Jugoslavije, ker smatrajo v Italiji vsako revizijo ustave v Jugoslaviji kot ogrožanje italijanskih interesov, a razven tega upajo tudi Bolgari, da bodo našli v balkanski federativni republiki edini izhod iz svojega zamotanega položaja. List pravi, da preostaja v slučaju, ako ne uspe kombinacija med Pašićem in demokrati, edinole razpust jugoslovenskega parlamenta in nov apel na volilce.

obenem tragedija hrvatskega naroda. Edina rešitev je ta, da se loči hrvatska masa od tega človeka. Istočasno poziva vse Srbe, da bojkotirajo zagrebški sejem, ker vabiti Srbe v Zagreb pomeni provokacijo, ko se vendar ve, da simpatizirajo hrvatski gospodarski krogi z Radićevo akcijo.

»Samouprava« ne piše izrečno o Radićevem govoru, ali omenjač govor Ljube Jovanovića preteklo nedeljo v »Imperialu« pravi, da je notranji položaj težek, da je treba ohraniti hladnokrvnost in da se ne sme razdražiti mase.

tedaj pa se moramo truditi, da kljub vsem oviram vodimo državo po oni poti, ki jo mora vsak trezen mislec spoznati za najboljšo.

Reparacijski problem.

POINCAREJEV GOVOR V DUNKERQUEU. — ROSENBERGOV ODGOVOR V BERLINU.

Glej poročila na drugi strani!

Francosko-belgijski sporazum.

Pariz, 17. aprila. (D) Belgijski min. predsednik Theunis je izjavil poročevalcem listov, da sta Francija in Belgija edini v tem, da je treba nadaljevati energično politiko napram Nemčiji. Louchierjevo potovanje v London ni spremenilo prijateljskih odnosajev

med Francijo in Belgijo. Nemčija se moti, ako misli, da bi mogla Louchierjeva akcija omiliti pritisk. *Reparacijska politika ostane nespremenjena. Izpraznitev Poruhija je odvisna od nemških reparacij.*

Rekonstrukcija avstrijske vlade.

Dunaj, 17. aprila. (K) Narodni svet je danes s 100 proti 59 glasovom socialnih demokratov zopet izvolil kabinet Seipel. Iz dosedanjega kabineta izstopita vsled skritve ministrstev ministra za pravosodje in železnice dr. Weber in Odehnal. Na mesto dosedanjega trgovinskega ministra velenemskega poslanc Krafsta stopi poslanec dr. Schürf. Novi kabinet je torej sestavljen sledeče:

Zvezni kancelar dr. Seipel, podkancelar dr. Frank, ki bosta skupno upravljala tudi resorte notranjega in justičnega ministrstva. Agende zunanjega ministrstva bo prevzel dr. Grünberger, finančno ministrstvo dr. Kienitz, trgovinsko dr. Schürf, vojaštvo Vaugoin, poljedelski minister dr. Buchinger, socialno skrbstvo Schmitz, naučni minister dr. Schneider.

Mednarodno posojilo Avstriji.

Zeneva, 17. aprila. (D) Kontrolna komisija Društva narodov za avstrijske finance je po dolgotrajnih sejah pod predsedstvom italijanskega senatorja Fantalonija odobrila posojilo avstrijski republiki. Ta sklep je storjen na podlagi ženevskih dogovorov. Istočasno je komisija sklenila natančno nadzorovanje

posojila, ki naj bi se izplačalo v valutah raznih držav.

Zeneva, 17. aprila. (K) Svet Društva narodov je mel danes pod predsedstvom zastopnika Velike Britanije Wooda svojo prvo sejo. Med drugim se je bavil tudi s celo vrsto vlogitev v mešano razsodišče.

Freosnova italijanske vlade?

Rim, 17. aprila. (T) Mussolinijev poziv onim članom vlade, ki so pristajali klerikalne stranke, naj se izjavijo ali za fašizem, ali pa naj izvajajo posledice, komentira službeno glasilo stranke »Popolo« za razumljiv korak predsednika vlade, ki želi vodeti za natančno mišljenje vseh članov kabineta.

Rim, 17. aprila. (T) Don Sturzo je ob svojem povratku v Rim izjavil nekemu novinarju, da se čudi Mussoli-

njevemu pozivu, ko je kongres v Turinu vendar sprejel politično resolucijo, ki ne odklanja sodelovanja s fašistovsko vlado.

Rim, 17. aprila. (T) Na današnji seji med min. predsednikom Mussolinijem in klerikalnimi člani vlade so izjavili slednji, da ne smatrajo turinske resolucije za zadosten povod eventuelne ministrske krize. Pridržali so si pravico končnoveljavne odločitve.

Romunija in narodne manjšine.

Veliki Varadin, dne 17. aprila. Na odvetniškem kongresu, ki se je vršil tukaj, je govoril romunski minister pravde Florescu; izjavil je, da more biti službeni jezik pri sodiščih v Romuniji edinole romunski. Določb mirovnih dogovorov, nanašajočih se na narodne manjšine, ne more Romunija iz raznih držav-

nh razlogov uvaževati temveč more kvečjemu dovoliti le to, da uporabljajo tiste stranke, ki ne znajo romunskega jezika, pred sodiščem tolmača. Po zaključku kongresa je minister pregledoval sodišča, da se prepriča, dali sodniki znajo vsi romunski jezik.

Iz Češkoslovaške.

Praga, 17. aprila. (K) Kakor doznava »Prager Tagblatt«, so že izgotovljene izvršilne navedbe k jezikovnemu zakonu. Na podlagi razdelitve državnega ozemlja na tri dele določajo te izvršilne navedbe 1. čisto češko, 2. mešano in 3. pretežno nemško in madžarsko ozemlje.

Praga, 17. aprila. (K) Kakor javlja list »Venkov«, je predsedstvo agrarne stranke poslanc Kubička, ki se je kljub pozivu stranke branil odložiti svoj mandat, izključilo iz stranke in bo zahtevalo pri volilnem sodišču, da se njegov mandat razveljavi.

Odkrita zarota v Londonu.

London, 17. aprila. (K) Kar se tiče aretacij Ircev, ki so se izvršile 14. t. m. v Londonu, javlja Reuterjev urad, da je policija preprečila veliko zaroto, ki je nameravala izvršiti umore oseb javnega življenja, razdejaje naprav za pranje, razsvetljavo in elektriko v javnih poslopih in ki je hotela zažgati zalogo lesa in oropati banke. Taka zločinstva bi se naj izvršila v teku ene ure v večih mestih Velike Britanije. (O podrobnostih atentatskih načrtov smo poročali že včeraj. Ured.)

Fašisti proti prvemu maju.

Rim, 17. aprila. (K) Ministrski predsednik Mussolini je odredil z okrožnico, da se praznuje 21. april, to je dan ustanovitve mesta Rima, kot praznik narodnega dela namesto 1. maja.

Upor kmetov v Bosni.

Zagreb, 17. aprila. (Z) Iz Sarajeva poročajo, da je včeraj prišlo v zvojničkem okraju do revolte kmetov. Komisija za izvajanje agrarne reforme je imela podeliti neko zemljo dobrovolcem. Kmetje pa tega niso hoteli ter so komisijo pričakovali oboroženi in začeli streljati. Komisija je morala bežati in poklicati na pomoč orožništvo iz Zvornika in Tuzle. Orožništvu se je posrečilo razgnati kmete in omogočiti komisiji razdelitev zemlje.

Dokumenti kralja Nikole.

Beograd, 17. aprila. (Z) »Politika« javlja iz Cetinja: Policija je našla 4 velike skrinje dragocenosti bivšega črnogorskega dvora in pa nekaj skrinj dvornega arhiva. Te skrinje so bile dobro omotane in zakopane 2 metra pod zemljo. Vse to se je skrilo po begu črnogorskega dvora početkom leta 1916. Arhiv vsebuje zelo važne podatke o zakulisnem delu kralja Nikole.

Današnje prireditve.

V Ljubljani:
Drama: »Črešnjev vrt«. Red E.
Opera: »Janko in Metka«. Red D.
Kino »Tivoli«: »Devojka iz Piccadillya«. II. del, Lya Mara.
Kino »Ideal«: »Mož, ki je izvršil umor«.
Kino »Matica«: »Vražje mesto«.
V Mariboru:
Narodno gledališče: Zaprt.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani:
Tekoči teden: lekarna Trnkoci na Mostnem trgu in Ramor pri kolodvoru.

Francosko - nemški odnošaji in reparacijski problem.

Francija in Poruhrije.

POINCARÉJEV GOVOR. — FRANCIJA HOČE VZTRAJATI DO KONCA.

a. p. Pariz, 15. aprila.

Ob priliki današnjega slavnostnega odkritja spomenika padlim vojakom v Dunkerqueu je imel g. Poincaré znamenit govor, v katerem se je predvsem spominjal zgodovine mesta, katerega razvoj je hotela preprečiti Anglija. Omenil je položaj koncem I. 1914, ko se sestel v Dunkerqueu z Millerandom, Joffrem, Kitchenerjem in Troquevillem v svrhu formacije angleške vojske. Takrat je morala Francija skupno z Belgijo zadrževati sovražne navale na francoski zemlji.

G. Poincaré je povdarjal, da je Francija največ trpela v svetovni vojni, da je izgubila največ ljudi in utrpela največ materialnih izgub ter je nadaljeval:

»Štiri leta smo živeli z edino mislijo na zmago, zato je danes naša dolžnost, da ohranimo mir. Prisegli smo našim mrtvim, da si ne bomo pustili iztrgati iz rok zmage, ki smo jo tako drago plačali in pred tem spomenikom obnavljamo svojo prisego. Nemčija ni hotela izpolnjevati obveznosti, zato smo morali izvesti sankcije. Tri leta smo čakali na potrepeljivost, toda vsako nadaljnje šikanje bi pomenilo odvsnost od Nemčije. Zasedba Poruhrije nas je prepričala, da bi bila mogla Nemčija dobavljati za nas premog, kar dokazuje dejstvo, da se sedaj Nemčija organizira tako, da ne bo potrebovala premoga iz Poruhrije. Imamo dokaze, da bi nam bila mogla plačati inozemske devize, ker sedaj plačuje z inozemskimi devizami svoja naročila in dobave. Ugotovili smo tudi, da ima Nemčija vojaško organizacijo pod lažnjivim nazivom varnostne straže. Ako bi bili dovolili Nemčiji dveletni moratorij brez vsake zastavščine, bi Nemčija zavrnila vse naše zahteve. Zastavščine, ki jih imamo sedaj v svojih rokah

hočemo držati trdno in jih ne damo iz rok za navadne obljube. Zasedeno ozemlje bomo zapustili kos za kosom in sicer v razmerju nemških plačil.

Francija si je pridobila in povečala s tem svoje ugled pri vseh onih, ki spoštujejo načela, tudi pri naših angleških in ameriških prijateljih, ki niso odobrvali oportunitete naše akcije, ki pa so morali priznati upravičenost naših rivendikacij. Sprememba javnega mnenja v Združenih državah in v britanskem imperiju v našo korist, o čemur se je mogel te dni prepričati tudi naš odlični zastopnik Louchet, se je brezdvomno izvršila na podlagi dejstva, da imamo s svojimi belgijskimi prijatelji v rokah Poruhrije, katero je označil Bonar Law kot glavno žilo Nemčije. Kljub temu nismo zadaviti nikogar, temveč hočemo samo ono, kar nam gre. Nemška propaganda o francoskem imperijalizmu je nespametna in otročja. Nihče, ki misli trezno, ne more verjeti, da bi si Francija prisvojila tuje ozemlje proti volji prebivalstva.

Končno je g. Poincaré izjavil: Ako je v Franciji v resnici nekaj zaslepljenih državljanov, so ti brezdvomno nepomembna manjšina. Celokupnost je odložena da izvede do kraja, kar je pričela. Dovršila bo svoje delo v svrhu vzpostavitve porušenih pokrajin. Nemčija je pričakovala zaman naše slabosti. Francija bo dokončala svojo akcijo in ovcenala s trajnim mirom delo naših mrtvih.

Poincaréjevemu govoru je sledilo dolgoletno odobravanje velike množice, ki je vzklikala Franciji, vladi in zahtevala, da mora Nemčija nemudoma izpolniti svoje dolžnosti, ki jih je prevzela s svečanim podpisom mirovne pogodbe.

„Dvorni norec“.

Knjiga ni življenje in teorija ne izkušnja. To je star princip, katerega resničnosti se lahko vsak dan prepričamo.

Federativno mirotvorne republike, to so brezdvomno lepi pojmi, ali kdo nam poda garancijo, da bo to tudi v sedanjih svetovno - gospodarskih kaotičnih prilikah držalo, da bodo Radić Korošec in Spaho oni, ki bodo sposobni prinesli na zemljo mir, red in gospodarsko blagostanje?

Tako se mora vprašati oni, ki ne podlega trenutnemu razburjenju, jezi in nerazpoloženju užaljene individualnosti, trezen človek, ki je naučen suho računati.

Kje so garancije, da Radić ne podre stavbe, ki je bila sezidana s tisoč žrtvami mlade, idealne, od vsakih sebičnih misli čiste krvi!

Ali niso objubilili Ljenu in Trocki delavnemu ljudstvu sveta s komunizmom in s sovjetsko republiko raj na tej zemlji? In danes moramo — na žalost — ugotoviti to, kar priznavata med vrstami sama, da so razmere za delavni narod v Rusiji slabše kot pod črnim carizmom.

Radić je že nešteto krat prelomil besedo levo, desno in nasproti hrvatskemu narodu. Kdor je zasledoval razvoj Radića, kdor ga pozna osebno, kako občuje s hrvatskim seljakom in kako v njegovi prisotnosti zafrkuje in ignorira Frankovce in gospodo okrog zajednice,

dobi vtis, da igra Radić jako spretno vlogo predznega »dvornega noreca«, katerega burkam ploska celokupni hrvatski narod. Radić je dovolj inteligenten, dovolj sposoben, da mu je prešla ta vloga že v njegovo naravo, on dobro pozna psiho in instinkt hrvatskega seljaka, on dobro ve, da hoče tudi hrvatski seljak imeti svojega »dvornega noreca«, ki predzno blati vse, kar je najsvetejše in vleče za nos levo in desno. Razbrzan instinkt mase hoče imeti svoje veselje in zabavo in Radić mu je tu izborni dobrodošel.

Psiha mase pa je taka, da ona obožava samo tako dolgo svojega ljubljence, dokler ne pride človek, ki razgali vso mizerijo in revščino, ki se skriva v nimbusu takih pojavov. Jasno je torej, da je g. Radić v vlogi »dvornega noreca« skoro upravičen, da imenuje najresnejše ljudi, ki jim je dobrobit države na srcu, politične magarce.

»Magarce« pa ostane pred hrvatskim seljakom tako dolgo, dokler ne boš stisnil »dvornega magarca« temeljito za vrat, da bo piskalo in plesalo po vseh notah, ki jih narekuje dobrobit jugoslovenskega naroda.

Predzorni »dvorni« norec bo postal majhen in pohleven, in hrvatski narod se ne bo razburjal, ne jezil, on bo nasprotno pokal od smeha in ploskal onemu, ki bo njegovega ljubljence osmešil.

D.

Iz prosvetnega življenja.

LJUBLJANSKA DRAMA.

H. IBSEN: HEDDA GABLER.

Ustroj Ibsenovih dram zahteva po svoji umetniški formi in stilni dramatični logiki vredno močnih igralskih osebnosti. Tokrat nas je v »Heddi Gabler« zopet obiskala gospa Marija Vera iz Beograda, da nadaljuje prejšnjo gostovanje.

Zakonska drama. Če bi rekel bolje: komedija, igra Hedda Gabler je neobčajna čustvena, talen vulkan, vroča pesem, hrepenje iz tesnih razmer in iz sob, dišečih po lavencu, starih tetah in globokemu dolgočasju: Jörgenu Tesmanu, profesorju zgodovine, svojemu možu. Hedda izliva usodo, v papirju se zaveda, da iz zakonskega življenja v staromodni villi svetnice Falkove ne more nastati nič same vredne usoda. Toda v najodličnejših trenutkih nenehno poži zaleti hladem, preračunan strah. Želi si junških činov, a omahne, ko jih od nje terja življenje. Tragika značaja: ljubi, a ne prižna, vabi grozo, a ji podležje. Vnanje led — na znotraj — vihar. Iz izgrešene poti poleg filisterskega moža išče lepoto v Elbert Løvborgu, ženitlanemu izgubljenec, ksuva prganati dolgčas ob cinčnem povprečnjaku Bracku. In ostane končno sama s pištolami svojega očeta generala Gablerja. Tuka, ki s rahlo pozno požene strel skozi svoje srce, ko to srce ni hotelo prenesti nobenega razočaranja več in se ni odločilo za ugoden kompromis s vsakdanjim življenjem — z aspektorjem Brackom.

Do ta drama.

Jörgen Tesman, sladka Julia in drobna gospa Elstedova pa tvorijo del komedije: ljuboljubni profesor. Dobra stara tetka. Majhna, otroška Karla Steln. Vsa trojica gleda v nenavadno žensko in jo ne razume. Vsi trije hodijo nezmožljivo, netragedno pot nezveste instinkta, občutnosti in udobne

sredine. Smrt duševno neznane jim Hedde se zdi kot oproščanje za hlip zakletega ozračja v Falkovi villi. Oddih iz mučne zadrege.

Hedda Gabler gospe Marije Vere je bila vnanje nedostopno hladna. A to ni bila le kapriciozna, sport ljubica salonska dama. Vse bolj istinito so bili močni, strastni izbruhi razočaranja in obupne onemoglosti v III. in zadnjem dejanju. Igra gospe Marije Vere je umetniško premišljena. Na odru živi, a ni radodarna. Dialog ji je nepriljen in situacijo vseobvladajoč. Manj rutina kot naravna noblesa, bolj doživljaje kot bogate izkušnje, so njene lastnosti, ki so jo uprav v Heddi popolnoma uveljavile. Z nordijskim mirom in z zategano, a tembolj močno boleščjo je njena Hedda trpela, omahovala, opravila »prostovoljen čin poguma«. In to brez patosa. Z nekako impozantno premočjo. Brack-Skrbinišek. Ugajal je zlasti v mirnih dialogih. To je Brack: legustast nesramen človek razuma, poznavajoč šibke strani svoje trdnjave, ki jo z železno doslednostjo oblega. Eleganten v nastopu, vse svoje bogate jezikovne zmoglosti izrabljajoč, je g. Skrbinišek do malenkosti izrazil te prijatelja udobnih »trikotov«. Malce blaziran, hladan in porogljiv. Tak kot je.

Rogoz kot Løvborg ni ustvaril povsem iluzije izgubljenega duševnega giganta: rabil je preveč sile. Ni bil popolnoma prost kot je to običajno. Resnjen pa je bil ob slovesu s Heddo koncem III. dejanja: Mogočna ruina. Bogat slabši.

Z brezhubno izgovorjavo in inteligentnim nastopom je ustvarila gđ. Debeljakova malo Tejo Elstedovo prav simpatično. Gospa Juvanova je v vlogi stare Jule zadovoljiva. Le neke jokave onemoglosti ni trajno uporabljati. Častitljiva matrona. Staromodna, a ne samo starijaka. To je Julia. Režija g. Lipaha je bila zlasti v III. dejanju vestno preračunljiva. — I.

— Premiera v ljubljanski dram. Danes 18. t. m. se vrši v dramskem gledališču

Nemčija in reparacije.

ROSENBERGOV ODGOVOR POINCARÉJU. — OFICIJELNI ZAGOVOR NEMŠKIH ZAVLAČEVALNIH METOD.

Berlin, 16. aprila.

Danes je imel v »Reichstagu« zunanji minister Rosenberg dolg govor, ki ga smatra politična javnost kot odgovor na večerašnja Poincaréjeva izvajanja v Dunkerqueu.

Minister Rosenberg se je predvsem dotaknil požrtvovalnosti Nemcev v zasedenem ozemlju, izrazil hvaležnost domovine napram sorjakom v Poruhriju in pohvalil odpor Nemcev v inozemstvu.

V svojem govoru je nato povdaril da bo imel izid borbe v Poruhriju svetovni pomen. Ako se Franciji posreči, da zlomi nemški odpor, bo militarizem registriral siljano zmago, čegar posledice bi se čutile še v nedoglednem času, ker v tem slučaju bi odločali o usodi narodov bajoneti, ne pa pravica. Nemški protikupeji morejo imeti samo defenzivni značaj. Oni gredo za svobodo, čeravno polno obvez, ki segajo do skrajne meje. Taki problemi se ne dajo rešiti s silo.

Minister se je tu dotaknil predgovodine tega spora. Prošnja za moratorij z dne 14. novembra 1922 in spremeno pismo državnega kanclerja Cuna na angleškega ministrskega predsednika, v katerem se je Nemčija izjavila, da je pripravljena plačevati v bodočih letih v naravi in v denarju, ki bi si ga nabavila z inozemskimi in notranjimi posojili. Predlog je bil odklonjen, kre je Francija hotela dobiti poleg denarja tudi prednosti ekonomskega značaja za svojo industrijo in politične garancije proti »nemški agresivnosti«. Ravno tako je bilo, ko si bili Bergmannovi predlogi že objavljeni v enem delu nemškega tiska. Ponudili smo 30 milijard zlatih mark s 5 odstotnimi obrestmi, ako bi mednarodni konzorcij za to posojilo spoznal, da je Nemčija v stanu to plačati. Vse ekonomske sile industrije in bank so se izjavile, da za to vsoto garantirajo, ako bi se preklicala zasedba Duisdorfa, Düsseldorfa in se izpraznilo ostalo ozemlje. Te ponudbe smo mogli tedaj opraviti. Medtem pa so bili glavni centri našega gospodarskega življenja zasedeni in gospodarski viri uničeni in vendar bo nekega dne ta spor končan in tedaj bomo morali zopet pričeti pri nemških predlogih, ki so bili v Parizu zaničljivo odklonjeni.

Povdarjal je, da je Nemčija pripravljena izpolniti svoje reparacijske obveznosti, doprinesiti žrtve in plačati v mejah svoje sposobnosti. To pa je nemogoče, dokler se vodi boj proti nemškemu gospodarstvu. To bo možno, kadar

se bo vzpostavila delavna zmožnost in se izprazni nezakonito zasedene pokrajine in se preneha s politiko sankcij in zastavščin. Nemčija lahko sprejme ameriški načrt in ona lahko združi svoje finančne sile, da bo garantirala za vsoto, ki jo določi mednarodni konzorcij kot za Nemčijo primerno.

Zakaj je šla Francija vedno za tem, da je zmanjševala našo sposobnost v svojo lastno škodo? Objubili smo ji 100 milijard, zahtevala jih je 375. Zmedena logika je, ako hoče Francija opravičiti svoje postopanje s tem, da se zavaruje proti neoboroženi Nemčiji. Ne gre torej za napadene, ki kličejo pomoči proti napadalcem, ampak za napadce, ki zahtevajo protekcije proti napadencem.

V sporazumu s kanclerjem je izjavil, da bi bila rešitev, ki meri na odcepitev Poruhrije in drugih nezakonito zasedenih krajev od države, rešitev, ki bi oropala Porenje njegovih pravic, in politika, ki ne bi vrnila svobode zaprtim so državljanom in omogočila povratek izgnanim, za vladno nesprejemljiva. Ravnotako je nesprejemljiva tudi vsaka druga kršitev nemške suverenosti. Nesprejemljiv je tudi sistem etapne izpraznitve, kakor ga je omenil Poincaré. Če bi ga Nemčija sprejela, bi predala tamošnji narod v suženjstvo.

Nadalje je govoril o Poincaréju, ki trdovratno vztraja na svoji protipacifični politiki. S svojim govorom je napravil slabo uslugo za pomirjenje. Tudi zmagovalc se lahko odloči za drugačne korake. Procvit obeh držav bi značil evropsko blagostanje. Francoski in nemški narod imata samo dve izbiro: življenje ali smrt. Kadar Francija prizna svobodo Nemčije in pravice svojih sosedov, bo led prebit. Porenje in Porenci pa morajo ostati Nemci.

Njegov govor je bil sprejet z velikim navdušenjem. — IZ

Pariz, 17. aprila. (K) Listi ugotavljajo enodušno, da govor nemškega ministra za zunanje zadeve dr. Rosenberga ne tvori nikake podlage za rešitev reparacijskega problema. Ta govor potrjuje le taktiko nemške države, ki čaka, kakor pravi »Action Française« na predloge iz Pariza, da jih potem označi za neizvršljive. Listi ugotavljajo gotove znake popustljivosti s strani Nemčije, kakor tudi okolnost, da je položaj na strani zaveznikov dovoljen in sklepajo iz tega, da se zadeva reparacij nahaja na dobri poti. Francija in Belgija sta obe enako pripravljene, da vztrajata in da, če že mora tako biti, tudi razpravljata.

Zapiski.

ODGOVOR FEDERALISTOM.

»Vreme« zahteva, da vlada prekine s polovičnimi ukrepi in pogodbami in da se na njihovo mesto upelje odločen in energičen režim. V razpravi o narodnem edinstvu in minulim volitvami pravi: »Tako Slovenci, kakor Hrvati so nam povedali njihove misli o edinstvu, 70 radičevskih poslancev je podpisalo proglas, ki pravi, da je edinstvo nesmiselna in brezvešbinska laž. Slovenci pa so šli po svojem g. Korošcu še dalje. Na neko opazko, da smo en narod, je g. Korošec odgovoril, da bi se morali predvsem vsi Hrvati in Srbi naučiti sloven-

skega jezika, da bi se moglo govoriti o narodnem edinstvu. Kakor se vidi, je šel g. Korošec v svoji iskrenosti razume vana narodnega edinstva da imperitence in ako se on tako jasno izraža, nam ničesar drugega ne preostaja. kakor da si to stališče osvojimo. Narodnega edinstva torej ni in cel problem zadobiva popolnoma drug značaj. Vidovdanskou ustavo je potemtakem treba podvreči reviziji, toda ne v onem smislu, kakor si to predstavljajo Korošec, Spaho in Radić, temveč na bazi, da narod ni edinstven in da morajo vsled tega dobiti Srbi proste roke za odločanje v novi situaciji.

ženstvo prinaša sledečo vsebino: Dr. Ivan Prijatelj: Obrani in duše II. — Božena Nemcova (s portretom pisateljice). — Utm: Aforizmi. — I. A. Kuprin (prevela P. Hočevarjeva): Olosja (nadaljevanje). — Dr. Iv. Lah: Gabrijan in Semblja. — M. Trdanova: Temeljne smernice naše javne vzgoje. — Poldi Leskovec: Zakaj je toliko družin nezadovoljnih? — Tržaške okolice v narodni noši. (Slika). — Vida Čubrilo: O radu ženskih društev na posvečevanju žene. — In. Zalarjeva: O primariju dr. Leop. Ješetru v Ljubljani. — Izvestja: Po ženskem svetu. — Materinstvo. — Gospodinjstvo. — Kuhinja. — Iz naše skrinje. — Ročno delo. — Razgovori. — »Ženski svet« izhaja prve dni vsakega meseca in stane na leto 48 Din, pol leta 24 Din, četrt leta 12 Din. Naročila sprejema gospa Mila Prunkova, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje št. 14. II. nadst. (Upravo za Jugoslavijo prosimo, naj nam v bodoče redno pošilja mesečnik, ker principielno ne objavljamo recenzij listov in knjig, ki jih ne prejemamo. Ured.)

— Proslava stoletnice bolgarskega prosvetnega delavca. Dne 8. marca so Bolgari proslavili stoletnico rojstnega dne Najdena Gerova, enega izmed najbolj zaslužnih mož novejšje bolgarske kulture in politične zgodovine. Gerov je bil prvi znamenitost Bolgar, ki je končal svoje študije v inozemstvu in je svoje obilo znanje izkoristil v dobrobit svoje domovine. Kot politik je bil od krimske vojske do bolgarske osvoboditve ruski konzul v Plovdivu in je igral važno vlogo tudi v vstaskih bojih proti Turški. Vendar pa je večja njegova važnost na kulturnem polju. Gerov je bil prvi bolgarski pisatelj, ki se je posluževal tedanjega bolgarskega jezika. Spisal je tudi bolgarski slovar, katerega je dokončal po njegovi smrti Todor Pančev. Po njegovi zaslugi je dobilo bivše mesto Filippopol naziv Plovdiv, ravnotako je imel tudi on zaslug, da se pro-

Politične perspektive v Franciji.

Francoska zbornica je pred tedni odgodila svoje sestanke do 8. maja, takorekoč sredi najburnejših dni, ki jih doživlja francoski narod. Ne bo odveč, če ob tej priliki pregledamo prav na kratko parlamentarno bilanco in še posebej položaj večine in opozicije.

Zbornica se je od 8. januarja t. l. precej in uspešno gibal. Sklenila je zakon o vojaški obveznosti, sprejela je zakon o proračunu, potem zakon o davkih, sklenila je število poslancev za 100 mandatov in sprejela je še provizoričen proračun za mesec april in maj. Ta proračun je bil sprejet s parolo zaupnice vladi in politiki, ki jo vodi v ruhrskem vprašanju.

»Bloc National«, ki vsebuje večino poslanske zbornice, je na ta način silajno dokazal svojo žilavost, ki je niso mogle zlomiti združene opozicijske stranke, čeprav so delovale proti njej z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Položaj vlade je zato vedno bolj siren, čeprav so nove volite že pred duri. Poincaré bo še nadalje zasledoval iste cilje kakor dosedaj, radikalni socialisti bodo lavalirali med desnico in levico, ker upajo na ta način priti do polne veljave, socialisti in komunisti pa se bodo medseboj lasali, da bo veselje, dejansko pa se bodo razmere komaj za spoznanje spreminile.

Radikalni socialisti so se pokazali navidežno needini, kajti bili so dve leti v opoziciji, vendar pa so glasovali za proračun, kakor tudi za zaupnico vladi, čeprav se je več njihovih voditeljev pri glasovanju odpravilo. Mnenje, da so radikalni socialisti previdni, ker računajo z volitvami prihodnjega leta, se potrjuje. Če se bo namreč izrelo francosko ljudstvo za nacionalno politiko, bo stranka uspešna, uspešna pa bo tudi, če se bo ljudstvo izrelo proti njej in bo recimo glasovalo za socialistično stranko.

Socialistična stranka boleha na notranjem ustroju, nobenih talentov si ni znala vzgojiti, s katerimi bi nadomestila izgube. Ta stranka je veliko zgubila zaradi svoje taktike »z glavo skozi zid« in pa zaradi večnih bojov s komunisti. Njeni pristaši so se večinoma pridružili radikalnim socialistom, ostali pa komunistični stranki. Stranka se zato zaman trudi razširiti svoje organizacije po vsej državi. Radikalni socialisti jo vrhu tega še obvladujejo s svojim krepljenim naraščanjem, komunisti pa s svojimi škandali. Sicer pa socialistična stranka nima bodočnosti. Francija je namreč agrarna država, v kateri predstavlja delavstvo le majhen odstotek v primeri s celokupnim prebivalstvom.

Monarhistov seveda tudi ne smemo prezreti, čeprav ne predstavljajo vsega uvaževanja vredne politične moči. Politika Nemčije, ki se zoperstavlja reparacijskim zahtevam Francije, je voda na mlin monarhistov, katerim se pridružuje republikanci, ki se v marsikaterem vprašanju z njimi strinjajo. »Action Française« ima zato gotov vpliv na politiko, ne toliko kot stranka, temveč kot organ ekstremnih nacionalistov, ker razpolaga z številnimi žurnalističnimi talenti kakor so Maurras, Bainville, Daudet in drugi.

Poslanci vseli strank izrabljajo politične in agitacijske svrhe, gibljejo se med ljudstvom ter proučujejo teren za nove volitve. Vse zanima, na katero stran se bodo nagnili volilci. Časopisi pričakuje z veliko napetostjo, s kakšnimi novicami se bodo vrnili poslanci v Pariz.

—šek

slavlja dan sv. Cirila in Metoda. Ob priliki stoletnice je Todor Pančev, njegov bivši sodelavec izdal monografijo, v kateri je kratak obris osebnosti in dela Gerova. Svoječasno je Pančev izdal tudi Gerovov arhiv, ki je velike važnosti za zgodovino bolgarske narodne prebude.

— Spomini Nikole Nadijeva. V Sofiji je nedavno izšel prvi zvezek spominov dr. Nikole Nadijeva. V tem zvezku je opisan boj za ujedinjenje južne in severne Bolgarske. Razen tega vsebuje zvezek osebne spomine na tedanje vodilne bolgarske politike, kakor tudi na razne politike zapadne Evrope, n. pr. na današnjo francoskega poslanika v Rimu Barresca, ki je bil leta 1878. član komisije za izdelavo konstituant za vzhodno Rumelijo. Bolgarski kritiki pravijo, da je to delo važen političen dokument, kar se pa tiče stilistike je to pravo remek-delo.

— Češka udeležba na bibliotekarskem kongresu je vse pohvale vredna, beleži J. d. Débats. Inozemstvo je bilo o shodu prekasno obveščeno, tako da se ga nekatero države niti udeležiti niso mogle. V tej kratkobi dobi pa so Čehi zbrali toliko gradiva za knjižno razstavo v Parizu, da prednjači mnogim narodom s staro prosveto.

— Letonska ali Latvijska? Na mednarodnem kongresu bibliotekarjev in bibliofijov v Parizu, je letonska delegacija izrekla željo, naj bi se njih država ne imenovala več z germanskim nazivom, ampak z domačim imenom Latvijska. Napram uredništvu pariskega »Figaroja« se je pa izrazil g. Grosvald, poslanik letonske republike, da njegova vlada ne želi spremembe imena.

— Zavod za umetnike v Rimu. Rimski občina je prejela od države v zameno za neko svoje zemljišče, znano rimsko palačo »Caifarelli«, ki je pred vojno pripadala nemškemu poslanstvu. Mestna uprava namerava v njej urediti umetniški inštitut s penzionatom za umetnike. S to palačo je prišel ves kanital v posest zimske občine.

Dnevne novosti.

— Novi češkoslovaški poslanik pri kralju. Včeraj dopoldne je bil sprejet na dvoru novi češkoslovaški poslanik g. dr. Jan Šeba, ki je po običajnem ceremonijeli izročil Nj. Vel. kralju svoja akreditivna pisma. G. dr. Šeba je izjavil pri tej priliki, da je izredno srečen, da lahko zastopa na jugoslovenskem dvoru bratsko češkoslovaško republiko in dela na vzajemnem kulturnem, gospodarskem in političnem zblizanju obeh držav.

— Radi nenadne zapreke pri odpravi včerajšnje številke našega lista ni bilo mogoče vse naklade poslati s prvimi vlaki ter je majhen del zaostal in odšel šele pozneje. Prosimo cenj. naročnike in čitatelje, da nam to ne ljubo zakasnitev, ki je povzročil nenaden slučaj, oprostijo, ter naj bodo prepričani, da se bomo potrudili z vsemi močmi, da se v bodoče take zakasnitve ne bodo ponavljale.

— Nove novčanice po 5 in 10 Din. Ministarstvo financ je odredilo, da se potegne nove novčanice po 5 in 10 dinarjev iz prometa in zamenja s novimi novčanicami. Nadalje je objavljeno, da se je v tretji coni dosejal izmenjalo 105 milijonov, a sedaj se bo začela izmenjava tudi na posameznih otokih.

— Imenovanje sanitetnih svetnikov. Minister za narodno zdravje je podpisal ukaz, s katerim je imenovan 35 uglednih zdravnikov v sanitetni svet ministrstva za narodno zdravje.

— Odlikovanje Lea Slezaka. Nj. Vel. kralj je odlikoval opernega pevca dunajske državne opere Lea Slezaka z redom Sv. Save III. razr.; njegov spremljevalec Rudolf Götz pa je bil odlikovan z redom Sv. Save IV. razr.

— Razmejitev z Madžarsko. Iz Novega Sada poročajo: V nedeljo 15. t. m. je razmejitvena komisija z Madžarsko končala svoje delo. Mejniki iz cementskega postavljenosti vseh granic od Petuša do Segedina. Mednarodna komisija je pregledala te mejnike.

— Profesorji za zvišanje plač. V nedeljo se je vršil v Beogradu sestanek srednješkolskih profesorjev, ki so zahtevali, da se jim plače brezopojno zvišajo.

— Javni nameščenci proti podaljšanju delavnih ur. V soboto se je vršilo v Beogradu protestno zborovanje javnih nameščenecv proti uredbi ministrskega sveta, da se podaljša delavni čas za dve uri brez vsake čezurne doklade. V resoluciji je povdajeno, da se mora dotična uredba takoj umakniti, ako vlada ne bo, da bodo uradniki trumoma zapustili državno službo.

— Gospodarski Zvon nas prosi za sledečo objavo: Kakor smo že opetovano objavljali po časopisu, prireditelj »Gospodarski Zvon« tombovo v prid našim za suženjem bratom Korosem nepreklicno dne 3. oktobra 10. junija t. l. V zvezi tem smo doznali, da prirede isti mesec tudi nekatera druga društva tombovo; zato ponovno prosimo, da preneso svoje prireditve na poznejši čas. S tem bi koristili res nuni akciji za Korose, ki bi jim bila v veliko gmojino in duševno korist. Prosimo, naj se vendar uvažuje ta objava. — »Gospodarski Zvon«.

— Dražba košnje ob mestnih potih in stradalnih v Ljubljani se vrši: 1. V nedeljo, dne 22. aprila 1923 ob 3. uri popoldne pri šoli na Izanski cesti za košnjo ob mestnih potih in stradalnih v Karlovskem predmestju. 2. V torek, na sv. Jurja dan, dne 24. aprila 1923 ob 10. uri dopoldne pri mostu čez Mali graben na koncu Opearske ceste za košnjo ob mestnih potih in stradalnih Trnovskega predmestja.

— Beograjski obrtniki proti zakonu o zavarovanju delavcev. V nedeljo se je vršila seja obrtne zbornice v Beogradu. Razpravljalo se je o zakonu za zavarovanje delavcev ter se je postavila zahteva, da se uvede 10urni delavnik. Sprejet je bil načrt pravilnika, ki je bil izdelan na podlagi projekta sprejetega na lanskem kongresu. Za tem se je razpravljalo o zakonu o zavarovanju delavcev, kjer so obrtniki ugotovili, da pomeni zakon oviro za delodajalca in da se postavijo na stališče, da morajo skrbeti za svoje zavarovanje delavci sami. Predloge zbornice je predal ministru za socialno politiko petičanski odbor, ki se je izvolil v to svrhu.

— Pobeg iz kazenske. Kazenec Alojz Škodlar, kateri je bil kaznovan na večletno leto, je bil pred par dnevi pripeljan iz zapora hujljanskega sodišča v tukajšnje bolnišnico. Dne 16. t. m. zjutraj pa je Škodlar ukradel nekemu sobolniku vso obleko, se preoblekel na stranišču ter nato pobegnil skozi okno. Policija ga zasleduje.

— Razne neizgode. Dragotin Gregorič, polir pri stavbi družbi, je padel raz zidarskega odra nove hiše na Dunajski cesti ter se močno poškodoval po glavi. — Džak Štramel Bogomil si je v telovadnici Sokola II. ko je padel raz droga, zlomil desno nogo. — Otruba Stanko, učence Šole, si je ko se je z drugimi otroci igral na Mirju, zlomil desno nogo. — Stacin Ivan, mojster v predmestju v Trzinu, je tako nesrečno padel, da si je občutno poškodoval levo nogo. — Mirko Karš, sin železničarja v Spodnji Šiški, je vračajoč iz šole domov, pahnil součenko Rožo Golob v nogo ograjo iz bodeče žice. Golobova je bila pri tem težko poškodovana na levi roki. — Vse poškodovance so pripeljali v bolnišnico.

— Razne tatvine. Hlapcu Antonu Juranu v Dolini vasi je bila ukradena iz hišne suknjena obleka vredna 3000 kron. — Neznani lopovi so poskusili vlomiti pri Andreju Skubicu v Lanišah in Francetu Hribarju na Rebrt. Na obeh krajih pa so tatovine preprečili. Posrečili pa se je vlomilec v isti noči vlom pri Antonu Grumu na Rebrt, kateremu so odnesli obleko, prstan, zganje, nekaj masti, sladkorja, žganja, laje in kruha. Pien so odnesli v veliki pleteni košar. Škoda znaša preko 10.000 kron. — Prevozniku Ivanu Tomcu na Trzaski cesti v Ljubljani so ukradli neznan vlomilec vozno planko, možko suknjo in konjsko uzdo. Škoda znaša blizu 2000 K, o storilcih ni sledu.

— Osumljen tat. Dne 26. januarja je bilo ukradeno izpred veže v Sodni ulici uslužbencu južne železnice A. Vetrinu na Trzaski cesti kolo vredno 8000 K. Kot osumljenca so zapirli poštnega sea Antona Dolčica iz Zg. Zadobrova, ki je izvršil tatvino baje sporazumno s svojim bratom.

— Žrtve roparja. V gozdu v Ločah pri Sv. Andražu so našli truplo 55–60 let starega moža. Obleden je bil le pomanjkljivo in kažejo vsi znaki hud boja z napadalcem. Truplo še ni bilo razpadeno, in se je moral izvršiti zločin šele pred kakimi 4 ali 5 dnevi. Na truplu so sledeče rane: Oteklina 10 cm pod levim ušesom, 11 mm dolga in 1 cm široka udrtina lobanje na levem sencu, poleg nje 3 mm široka zevajoča rana, ostra rana vrezlina na vratu tik nad jabolkom, ki sega do hrbtenice. Pri neznancu so dobili samo možnišček iz prašičevega mehurja, v katerem je bilo neka vinarjev denarja. Vse drugo je ropar svoji žrtvi pobral.

— V Spod. Svini je bilo ukradeno posestniku Jakobu Dolšku nekaj perila in 7 bankovcev po 40 kron, dedki Tereziji Dolškovi pa več obleke, ženska ura in 14 bankovcev po 40 kron. Tat je neki potepuh, katerega so opazili že del časa v okolici.

— Pobegnil je od dela na južnem kolodvoru 14. aprila kazenec Jože Sušteršič iz Vižmarji, ki je bil obsoljen na 14 mesecev ječe radi hudodelstva tatvine.

— Po § 104 je obtožen Ivan Rotar iz Črnuča, ki je v svoji neprevidezosti in pijan očital v Vilanovi gostilni oročniku Habjanu, da je kradel. Rotar je kasneje prosil Habjana, da mu odpusti, toda bilo je že prepozno. — Podobno neprevidezost je napravil tudi posestnik Martin Žagar v Iški vasi, ki je obtožil županu Matiji Steblaju, da si zaračuna dnevnice samo po 70 K je zato, ker zraven še toliko prigoljufa, da ima več, kot izkaže račun. Tudi on se bo za svojo neprevidezost zagovarjal pred deželnim sodiščem.

— Velik vlom v Dobovi. V noči na 11. aprila so vlomili neznan vlomilec v klet Jožeta Kopicina ter so mu ukradli več steklenic raznega domačega žganja. S sabo so vzeli tudi mal kramplj in šli dalje. Vlomili so v trgovino Franca Pergarja ter pokradli več raznega perila, obleke, moške in ženske, žamet, podplatov, čevljev, kave in tobaka ter nekaj denarja. Skupno vrednost ukradenega blaga ocenijo brez poškodbe vrat na 150.000 kron. Po sledih so določili, da je bilo 8 vlomilcev in so bili razen enega vsi bosi in sicer moški, ženske in nedorošci. O predrznih vlomilcih, ki morajo kraljeve razmere prav dobro poznati, nimajo še nobene sledi.

— Celjske vesti. Utopljenko so v ponedeljek dne 16. t. m. potegnili iz potoka Hudenice pri Mladicem milnu. Identificirali so jo za delavko Westenove tovarne Ano Rausser, katera je bila pogrešana od velike sobote zvečer. Utopljenka si je najbrže sama vzela življenje. — Novi tisočdinarski bankovci se vidijo v izločbi podružnice Ljubljanske kreditne banke na Kralja Petra cesti. — Prilave glede cepjenja prašičev proti rdečici sprejema veterinarski oddelek okrajnega glavarstva ob navadnih urah. — Radi raznih tatvin, katere je v Hristniku izvršil za radi tatvine predkaznovani 23letni ključavničar Filip Jug, je bil od celjskega okrožnega sodišča isti obsoljen na 8 mesecev težke ječe. — Občni zbor celjskega trgovskega društva se je že dni vršil v Narodnem domu. Iz raznih poročil je razvidno, da je društvo v minulemu letu agilno delovalo. Naraslo je število članov in društvo si je oskrbelo že precej rezerve. Tudi v prosvetnem oziru je društvo dobro delovalo. Prirejalo je razna strokovna predavanja, za kar gre posebna zahvala ravnatelja trgovske šole g. Marnečku. Pri vseh je bil ponovno predsednikom društva izvoljen trgovec g. Zupančič. Obnavljala so se še razna vprašanja, tičočna se trgovskega stanu. Društvo namerava v prihodnje svoj delokrog razširiti še na razne kraje izven Celja.

— Razpis služb. Pri upravnem sodišču v Celju, ki začne v kratkem poslovanje, so razpisana sledeča mesta: 2 mesti sekretarjev, 3 mesta pisarjev in 1 mesto arhivarja. Podrobnosti so razvidne iz razpisa v »Uradnem listu«.

— Mariborske vesti. V petek 20. t. m. ob 7. uri zvečer je seja mestnega občinskega sveta. Na dnevnem redu je poročilo župana, predlogi in interpellacije in poročila raznih odsekov. — Naša domača umetnica na gosli Pelikan-Brandlova priredit skupno z znanim pianistom Frischom v soboto 28. t. m. v mali Götzovi dvorani sonatni koncertni večer. — Na temelju zakona o zaščiti države je državno pravdnstvo zaradi voinnega proglašalo uvedbo preiskavo proti uredniku lista »Enakosti« Erzenju in uredniku lista »Volkstimm« Družovici, kakor tudi proti drugim članom oblastnega odbora socialne demokratske stranke. — V torek zjutraj je umrl v tukajšnji bolnišnici sodni nadsvetnik Josip Siter. Pogreb bo v četrtek, dne 19. t. m. ob 4. uri popoldne. — Lesna trdnika »Jug« je napovedala insolventno. Uvedlo je je poravnalno postopanje. — V nedeljo 15. t. m. se je v Beogradu poročil primarij g. dr. Ivan Matko z gđ. Jelo Matovičev, sestro kabinetnega načelnika v finančnem ministru Bože Matoviča. — Po zadnjem osamljenem slučaju črnih koz pri približno pol drugim mesecem sta se zopet pojavila dva slučaja. Zdravstvena oblast je ukrenila vse potrebno, da se ta nevarna in nalezljiva bolezen, kakor tudi škrlatica, na kateri je več obolenj med otroci, ne razširi.

— Čevlje kupnje od domačih tovarn tvrdke Peter Kozina & Ko., z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo v Ljubljani, Breg 20 in Aleksandrova cesta 1.

— Umor in samomor. V ponedeljek 16. t. m. okrog 6. ure zvečer se je dogodil v Bresterini pri Mariboru umor in potkuk samomora. 27letni posestnikov sin Anton Handl je bil zaročen z Marico Zajkovo in bi se imel v kratkem poročiti z njo. V zadnjem času pa se je Handl ponovno pregrušil nad neko 10letno deklico, ki jo je skušal zadnji nedeljo posiliti. Vpiti otroka je silil neki mladenič, ki je otroka rešil iz rok pohotnega. Stvar je bila naznanjena oročnistvu. Handl se je skušal izogniti kazenskim posledicam. Priznal je svoji nevesti svoj zločin, nakar sta oba sklenila skupno umreti. Vseled tega se je Handl v ponedeljek popoldne odpravil s kolešom v mesto, kjer si je nabavil revolver. Po povratku na dom je ustrelil svojo nevesto v srce, nato pa je še sebe z dvema streloma težko ranil v prsi. Voz rešilnega oddelka ga je prepeljal v mariborsko bolnišnico, kjer se sedaj nahaja v nevarnem stanju.

— 36 kož. boks usnja, srednje vrste, v vrednosti 24.000 kron, je bilo ukradenih v tovarni za usnje Franca Potočnik v Slov. Gradcu.

— Osumljen tat. Dne 26. januarja je bilo ukradeno izpred veže v Sodni ulici uslužbencu južne železnice A. Vetrinu na Trzaski cesti kolo vredno 8000 K. Kot osumljenca so zapirli poštnega sea Antona Dolčica iz Zg. Zadobrova, ki je izvršil tatvino baje sporazumno s svojim bratom.

— Kino »Matica« predvaja od 18. do 21. t. m. nad vse zanimivo dramo v petih dejanjih Purisima »Vražje mesto«. V glavni ulogi znana Edith Roberts. Pred dramo se predvaja zabavna in vesela predigra »Joe Martin-opica kot junak«. Od 22. do 23. t. m. »Junak pustolov«. — Odboj.

Sokolski vestnik.

— Sokolska predavanja na Krku. Sokolska društva na Krku se pripravljajo na številne narodne zbornice, na katerih se bo narodno raztolmčila sokolska ideja. Predavali bodo sokolski delavci iz Zagreba.

— Šipški Sokoli in Sokolice v Beogradu. V soboto je prišlo v Beograd 92 šipških Sokolov in Sokolic. Na kolodvoru so sprejeli goste beograjski Sokoli. »Kolo srb-skih sester«, šolska mladina in številno občinstvo. Na svojem obhodu po mestu so bili povsod prisrčno pozdravljeni.

— Sušaski Sokol v Novem Sadu. V nedeljo 15. t. m. je dospela v Novi Sad deputacija sušaskega Sokola, ki šteje 120 članov. Deputacija so sprejeli župan in narodna društva. Pri svečanem sprejemu je imel župan nagovor, v katerem je dejal, da morajo vse narodne organizacije voditi najstrožji boj zoper separatizme.

Narodno zdravstvo.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani. V dobi od 8. do 14. t. m. se je rodilo v Ljubljani 39 oseb, umrlo pa 36. Umrli so vsled življenske slabosti 2, letike 5, pljučnice 1, otročje vročice 2, kašlja 1, vsled zastupljenja rane 1, srčne hibe 6, na raku 2, ostali pa vsled drugih naravnih vzrokov. Naznanele so bile sledeče nalezljive bolezni: Škrlatica 6, ošpice 1, kašelj 1, otroška vročica 1.

— Barake za bolne železničarje. Na predlog sanitetnega referenta je prometni minister odobril gradbo nekaj barak v našem Primorju. Barake so namenjene za bolne železničarje. Barake bo zgradil tehnični oddelek železniškega ravnateljstva v Sarajevu.

Iz društvenega življenja.

— Predavanje v društvu »Socia« o znamenitem beneškem Slovencu. V soboto 21. t. m. predava v salonu »Pri Levu« g. dr. Josip Lavrenčič, profesor na realni gimnaziji v Ljubljani, o znamenitem beneškem Slovencu, pesniku Ivanu Trinko-Zamejskem, ki ravno obhaja svojo 60letnico. Da vredno počastimo našega odličnega beneškega sorojaka, vabi odbor svoje članke, prijatelje in drugo cenjeno občinstvo, da se tega predavanja udeleži v obilnem številu. Začetek ob pol 9. uri. Vstop prost.

— Akcijski odbor železničarjev in državnih nameščenecv ima prihodnjo sejo jutri v četrtek dne 19. t. m. ob 19. uri 30 minut v prostorih Zveze jugoslovenskih železničarjev, Gradističe 7. Vabljeni so kot običajno zastopniki vseh organizacij.

— Društvo poštnih nastavečencev. Savez poštnih, telefonskih in brozjalnih nameščenecv v Beogradu je dal iniciativno za ustanovitve društva za podporo v slučaju bolezni in smrti za vse osebe omenjenih kategorij v celi kraljevini. Redni člani bodo po svoji smrti pokopani na državne stroške. Društvo bo imelo v vseh večjih mestih svoje zdravniške.

Dopisi.

— Gostovanje ljubljanske Glasbene Matice v Novem mestu bo ostalo vsem prisotnim prav gotovo trajno v najlepšem spominu. Sloves Glasbene Matice je privabil lepo številno izbrano občinstvo. O izvalnihi samem je nepotrebno govoriti: samo prijetna dolžnost nam je občasovati eksaktost vseh in posameznika. Ravnotako nam vevava skromnost, da ne plemo hvale koncertnemu moštvoju g. M. Hubadu: o njem smo izpregovorili edino še zgodovina slovenske glasbe. Pretresal nas pa je prizor, ko se je Glasbena Matica, oziroma pevski zbor poklonil navzočemu svlovesnemu skladatelju Antonu Foersterju. Pretresal nas je do — solzi Besede, ki mu jih je govoril g. predsednik Prunk v svojem mogočnem basu, polnem toplega čustva, prevzele so vse in v dnu naših dnš se je stresla hvaležnost, ki je našla v naših solzah vsaj deloma svoj izraz. Kot mnogo glasbenikov, trpi tudi naš Anton Foerster na večer svojega življenja na sluhu. Nad vse gniljivo je bilo, ko starek v začetku ni takol razumel, da veljalo ovacije njemu, kar pa mu je hitro raztolmčila zvesta njegova družica. Ginjaen je sprejel poklonjeni šopek, nakar se je s še nežnim glasom zahvalil, že-leč vsem prisotnim zdravja. Glasbeni Matici pa obilo uspeha, kar je zaldničji z besedami: ... In ključem Vam naš stari češki Na zdari! Ginjaen je bilo toliko, da je bilo na to pač samim pevcevm težko odziveti se v naslednjem pesem. Glede občinstva pa nam leže na srcu tri stvari, ki si jih dovolimo tu pribiti: Najprej nam ni ugajalo, da so se mnogi izmed »težkih« odlikovali s svojo odotnostjo. Razumemo, človek denarja ni vedno človek idealov. Ne moremo pa razumeti, da v dolenski metropoli morejo eksistirati narodni premožni krogi, ki pri tako eminentno narodni prireditvi niti svojih hiš in podjetij ne reprezentirajo! Drugo, kar se nam zdi, je, da naša mladina pač ni bila dovolj zastopana. Za tako prireditve treba mladino navdušiti! Mladost bi imela od enega dovršenega koncerta več, kot morda od desetih diletantskih prireditvev. Mnogokrat so to v mladi duši mejnili v njenem razvoju. Glede vstopnine pa se naj karkoli ukrene, da se mladini omogoči dostop. Za tako rreditve se to mora zgoditi. To naj bi vpoštevata vsakokrat tudi korporacija, ki vodi režijo. — V danem slučaju pa še dostavljamo: Ali si morete misliti boljšega vzgojnega pripomočka, kot je bil gori opisan prizor? — Exempla trahunt! Mladost bi videla, kako se cela dvorana, da — preko Glasbene Matice — cela domovina klanja geniju in njegovemu delu. Ali ne vztrpete mlado srce, ali si ne zaželi, da bi tudi ono doseglo kdaj kaj podobnega, ali mu to ne bo dolgo, dolgo ostalo pred očmi? Kot tretje omenjamo našo točnost: Kolikor je domača in patriarhalna, toliko je nelepala To — zadnje nosi nevedno razvado — treba na vsak način odpraviti. S hvalevrednim pogumom so začele zadnjič naše narodne dame: zapre so vrata v dvorano. Prihodnjih pa naj se do prvega odmora zapre pristop v l. nadstropje ob točnem začetku prireditve. In pa: ta prestopke naj se v naprej objavi na reklamnih lepkih in naj se pri tem v bodoče nemoteno vztraja. S. B.

— Gostovanje ljubljanske Glasbene Matice v Novem mestu bo ostalo vsem prisotnim prav gotovo trajno v najlepšem spominu. Sloves Glasbene Matice je privabil lepo številno izbrano občinstvo. O izvalnihi samem je nepotrebno govoriti: samo prijetna dolžnost nam je občasovati eksaktost vseh in posameznika. Ravnotako nam vevava skromnost, da ne plemo hvale koncertnemu moštvoju g. M. Hubadu: o njem smo izpregovorili edino še zgodovina slovenske glasbe. Pretresal nas pa je prizor, ko se je Glasbena Matica, oziroma pevski zbor poklonil navzočemu svlovesnemu skladatelju Antonu Foersterju. Pretresal nas je do — solzi Besede, ki mu jih je govoril g. predsednik Prunk v svojem mogočnem basu, polnem toplega čustva, prevzele so vse in v dnu naših dnš se je stresla hvaležnost, ki je našla v naših solzah vsaj deloma svoj izraz. Kot mnogo glasbenikov, trpi tudi naš Anton Foerster na večer svojega življenja na sluhu. Nad vse gniljivo je bilo, ko starek v začetku ni takol razumel, da veljalo ovacije njemu, kar pa mu je hitro raztolmčila zvesta njegova družica. Ginjaen je sprejel poklonjeni šopek, nakar se je s še nežnim glasom zahvalil, že-leč vsem prisotnim zdravja. Glasbeni Matici pa obilo uspeha, kar je zaldničji z besedami: ... In ključem Vam naš stari češki Na zdari! Ginjaen je bilo toliko, da je bilo na to pač samim pevcevm težko odziveti se v naslednjem pesem. Glede občinstva pa nam leže na srcu tri stvari, ki si jih dovolimo tu pribiti: Najprej nam ni ugajalo, da so se mnogi izmed »težkih« odlikovali s svojo odotnostjo. Razumemo, človek denarja ni vedno človek idealov. Ne moremo pa razumeti, da v dolenski metropoli morejo eksistirati narodni premožni krogi, ki pri tako eminentno narodni prireditvi niti svojih hiš in podjetij ne reprezentirajo! Drugo, kar se nam zdi, je, da naša mladina pač ni bila dovolj zastopana. Za tako prireditve treba mladino navdušiti! Mladost bi imela od enega dovršenega koncerta več, kot morda od desetih diletantskih prireditvev. Mnogokrat so to v mladi duši mejnili v njenem razvoju. Glede vstopnine pa se naj karkoli ukrene, da se mladini omogoči dostop. Za tako rreditve se to mora zgoditi. To naj bi vpoštevata vsakokrat tudi korporacija, ki vodi režijo. — V danem slučaju pa še dostavljamo: Ali si morete misliti boljšega vzgojnega pripomočka, kot je bil gori opisan prizor? — Exempla trahunt! Mladost bi videla, kako se cela dvorana, da — preko Glasbene Matice — cela domovina klanja geniju in njegovemu delu. Ali ne vztrpete mlado srce, ali si ne zaželi, da bi tudi ono doseglo kdaj kaj podobnega, ali mu to ne bo dolgo, dolgo ostalo pred očmi? Kot tretje omenjamo našo točnost: Kolikor je domača in patriarhalna, toliko je nelepala To — zadnje nosi nevedno razvado — treba na vsak način odpraviti. S hvalevrednim pogumom so začele zadnjič naše narodne dame: zapre so vrata v dvorano. Prihodnjih pa naj se do prvega odmora zapre pristop v l. nadstropje ob točnem začetku prireditve. In pa: ta prestopke naj se v naprej objavi na reklamnih lepkih in naj se pri tem v bodoče nemoteno vztraja. S. B.

— Čevlje kupnje od domačih tovarn tvrdke Peter Kozina & Ko., z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo v Ljubljani, Breg 20 in Aleksandrova cesta 1.

— Umor in samomor. V ponedeljek 16. t. m. okrog 6. ure zvečer se je dogodil v Bresterini pri Mariboru umor in potkuk samomora. 27letni posestnikov sin Anton Handl je bil zaročen z Marico Zajkovo in bi se imel v kratkem poročiti z njo. V zadnjem času pa se je Handl ponovno pregrušil nad neko 10letno deklico, ki jo je skušal zadnji nedeljo posiliti. Vpiti otroka je silil neki mladenič, ki je otroka rešil iz rok pohotnega. Stvar je bila naznanjena oročnistvu. Handl se je skušal izogniti kazenskim posledicam. Priznal je svoji nevesti svoj zločin, nakar sta oba sklenila skupno umreti. Vseled tega se je Handl v ponedeljek popoldne odpravil s kolešom v mesto, kjer si je nabavil revolver. Po povratku na dom je ustrelil svojo nevesto v srce, nato pa je še sebe z dvema streloma težko ranil v prsi. Voz rešilnega oddelka ga je prepeljal v mariborsko bolnišnico, kjer se sedaj nahaja v nevarnem stanju.

— 36 kož. boks usnja, srednje vrste, v vrednosti 24.000 kron, je bilo ukradenih v tovarni za usnje Franca Potočnik v Slov. Gradcu.

— Osumljen tat. Dne 26. januarja je bilo ukradeno izpred veže v Sodni ulici uslužbencu južne železnice A. Vetrinu na Trzaski cesti kolo vredno 8000 K. Kot osumljenca so zapirli poštnega sea Antona Dolčica iz Zg. Zadobrova, ki je izvršil tatvino baje sporazumno s svojim bratom.

— Kino »Matica« predvaja od 18. do 21. t. m. nad vse zanimivo dramo v petih dejanjih Purisima »Vražje mesto«. V glavni ulogi znana Edith Roberts. Pred dramo se predvaja zabavna in vesela predigra »Joe Martin-opica kot junak«. Od 22. do 23. t. m. »Junak pustolov«. — Odboj.

— Kino »Matica« predvaja od 18. do 21. t. m. nad vse zanimivo dramo v petih dejanjih Purisima »Vražje mesto«. V glavni ulogi znana Edith Roberts. Pred dramo se predvaja zabavna in vesela predigra »Joe Martin-opica kot junak«. Od 22. do 23. t. m. »Junak pustolov«. — Odboj.

Gospodarstvo.

Romunska ustava in gospodarstvo.

Nova romunska ustava je napravila — kar se tiče gospodarstva — prav občutno izpremembo dosedanjega položaja. Ta ustava uvaja namreč nekaj državnih socializem v gospodarstvo življenja Romunije, socializem, ki bi ga bilo prav toplo pozdraviti, dastravno imajo opozicijske stranke marsikake pomisleke in očitke proti njemu. Morda niti ne brez vzroka; toda v glavnem, kot rečemo, bo vplival ta preokret na romunsko gospodarstvo prav ugodno.

Nova ustava namreč določa, da so vsi zemeljski zakladi v državi, vse rude in gozdovi, last države. Kar se od tega nahaja sedaj še v privatni lasti, se ekspropriira. — Ustava s tem določilom sicer ne pravi, da bo edino ona izkoriščala vsa ta prirodna bogastva, ni, misljeno je le, da more in sme edino država razpravljati o njihovem izkoriščanju. In ravno to je za romunsko gospodarstvo silno važno.

Ze nekajkrat sem imel priliko omeniti ono zavest romunskega prebivalstva, ki mu je sicer v čast, ki pa je dosedaj onemogočevala gospodarsko obnovitev in izpopolnitev Romunije. Zavest namreč, da je Romunija s svojimi neizmernimi prirodnimi bogastvi sama sposobna, da si uredi in izpopolni svoj, sedaj ne baš zavidipljvi gospodarski položaj. Ta zavest je posledica pretiranega nacionalizma; ravno radi nje se v Romuniji ni pripuščal tuji kapital, brez njega pa je bilo vsako stopnjevanje produkcije onemogočeno. Vsi naravni zakladi Romuniji niso mogli pomagati, ker je ležala njena moč neizkoriščena.

Sedaj bo razpolagala z vsemi temi bogastvi država. Če si jih obdrži v svojem lastnem obratu, se celotni položaj najbrž ne bo prav nič izboljšal, kajti znano je, da je država pri vsakem podjetju, ki bi se moralo upravljati in voditi po trgovskih načelih, slab gospodar. In da tu tudi Romunija ne dela izjeme, ne dvomi nihče. Zato tega najbrž tudi ne bo storila. Pač pa bo država odsej skrbela, da se bodo ti naravni zakladi izkoriščali, ona bo vodila pogajanja, ona jih bo dajala v zakup itd. in ona bo imela tudi del dobička. In če ne bo zadovoljval domači kapital, bo pritegnila inozemskega ter na ta način dvignila produkcijo, svoje dohodke in blagostanje naroda.

× Državna borza dela. Pri vseh podružnicah Državne borze dela v Ljubljani, Mariboru, Ptiju in Murski Soboti izkazuje promet od 1. jan. do 7. aprila 1923 11.132 strank in sicer 4581 deodajalcev in 6551 deodajalcev. Dela izščejo: vinarji, kovarji, stavb. in stroj. ključavničarji, elektromontirji, mizarji, krojači, šivilje, peki, mlinarji, mesarji, natakarji, natakarice, slikarji, pleskarji, tov. delavci, tov. delavke, dinarji, dinarke, vajenci, vajenke itd. V delo se sprejmejo: rudarji, mlaplci, dekije, vrtarji, zlatarji, zidarji, kleparji, lesni strugarji, soboslikarji, črčoslikarji, sodovčarji, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, vajenci itd.

× Interreklam v novih prostorih. Centrala poznanega oglasnega zavoda »Interreklam« d. d. v Zagrebu (zdržene tvrdke I. Blockner, oglasni oddelek mednarodnega prom. nov. in oglasnega zavoda d. d. in Rudolf Mosse) se nahaja odsej v Palmotičevi ulici 18 v Zagrebu. Z združitvijo teh, dosedaj v lioti in v Jurjevski ulici, ločeno vodenih podjetij, se bo znatno povečala delovna sposobnost »Interreklama« ter se bo moglo njegovo preizkušeno delovanje na polju reklame razviti še popolneje.

× Zagrebački Zbor. Velesajamski ured javlja, da je Ministrstvo Saobračala svojim rešenjem br. 10.312 od 2. lv. o. g. odobrih povlasticu za putovanje in pola ciljene za posietioce Zagrebačkog Zbora pored putničkih i mješevitih vozova još i za dnevne brze vozove broj 4 i 5.

× Uredjaj stanica za II. sajam. Nakon što su razdijeljena izložbena mjesta za II. veliki sajam, te tvrtke, koje su mjesto dohile o tome obaviještene, potreba je, da se čim prije pobrine za uredjaj svojih stanica. Za natpisnu ploču kao i čitav uredjaj stanice ima da se sam izlagač pobrine. Uprava Zagrebačkog Zbora pozivlja sve izlagače, da bezodvlačno započnu uredjajem svojih stanica, tako, da najdalje do subote dne 21. o. m. sve stanice budu potpune uredjene i u njima smješteni uzorci. Za imena tvrtki, koje se bave tapetarskim radnjama doznati će zainteresirani u uredu Zbora, a također i za imena slikara natpisa za natpisne ploče.

× Brezposelnost naših mornarjev. V zadnjem času je zgubilo službo nadadnjih 14 mornarev. Število brezposelnih mornarjev znaša sedaj 522 oseb. Brezposelnost izhaja iz dejstva, da je večina naših parnikov zaposlena izven trgovskega prometa.

Izjava.

Z ozirom na to, da širijo moji neresni in zaslepljeni politični nasprotniki po Trbovljah o meni lažnjive vesti in govornice v zadevi mojega spora z g. Tonetom, izjavljam sledeče:

1. Že 16. let delam v interesu proletarijata na ta način, da sem mu šel vedno in povsod na roko z nasveti, intervencijami in dostikrat tudi z borimi soldi, katere sem si težko prislužil kot delavec.

2. Nikdo mi ne more očitati,

Izpred sodišča.

KER NI KLOBUKA DOLI DJALI

Med tatove, goljufe in pretepeče se je vrstila kot za izpremembo obravnave proti delavcu Francu Slatnarju iz Mekinji radi pregreška po § 303. — žaljenje v državi priznane cerkve. — Obtožene je žalil čut po božnosti na cerkvenem koru v Mekinjah, kjer se je med mašo pokril in vtiakni izvalno roko v žep. Slatnar, invalid, že osemkrat radi pretepa kaznovan, ima vsled poškodbe v vojni umetno oko, pravi, da si je posadil klobuk na glavo le za to, da si je zavzel čevlje in pa obrisal gnojno očesno protezo. In baš v tem času so ga videle priče pokritega. Zanjako pa, da bi si vezal čevlje ali brisal oko. — Z ozirom na njegovo pohabljeno vidno sposobnost sodišče zadnjikrat izredno milost in mu dalo zadnjikrat mesto 6 mesecev, samo 10 dni strogega zapora.

HUDA POŠKODBA.

Jakob Studen, mlad čevljarški pomočnik iz Sebenj pri Križah na Gorenjskem, se je spril v gostilni v Zidanovci s fantom Alojzjem Sparovcem. Srovec je potegnil med prepričani žepni nož in je udaril Sparovca s tako silo po glavi, da se je zadrla kline Sparovcu tri in pol centimetra skozi čelnico v možgane in se bolnila. Z največjo težavo in to šele v bolnišnici so potegnili Sparovcu zalomljeno kline iz čelnice. Kljub tako težki poškodbi je fant ozdravel brez bistvenih posledic, vendar pa zdravnik ne izključuje morebitne kasnejše posledice. Studen se zagovarja s silobranom in trdi, da je tudi njega udaril Sparovec z zaprtim nožem, kar pa ta odločno zanika. — Studen je bil obsojen na 3 mesece težke ječe in mora plačati 200 dinarja stroškov za zdravljenje, za bolečine in izgubo zaslužka pa je napotilo sodišče Sparovca, ki še ni prijavil omenjenih zahtev, na civilno sodišče.

ŠE ENA SIROVINA.

Dne 7. I. na veselici v Zgornji Kokri je po plesu pisan zaspal rano jutraj pri mladi Tomaž Potrebuješ, delavec nestalnega bivališča, brez premoženja. Tovariš Ciril Gosar ga je poklical, da bi šel domov spat, srovec pa je planil pokoncu in zabodel z nožem Gosarja brez vsakega drugega povoda v roko in v desna prsa. Fant je dobil smrtno nevarno poškodbo in le takojšnji pomoči in krepki naravi se ima zahvaliti, da ni podlegel poškodbi. Da bi bil Potrebuješ udaril Gosarja iz jeze radi neke vožnje, sodišče ni moglo ugotoviti. Obtožene vse prizna, pravi pa, da je bil tako pijan, da sploh ni vedel kaj dela. Usodni nož je vrzel v vodo. Le z ozirom na to je dobil obtožene samo 8 mesecev težke ječe in mora plačati za zdravljenje 1898 dinarjev, Gosarju pa za bolečine in izgubljen zaslužek 1500 dinarjev. Po obravnavi sta so fanta zopet prijateljsko poslovila, eden je šel domov, drugi pa v zapor.

DVA »KLINCA«.

Anton in France, tesar in čevljar, znana, že večkrat kaznovana, pretepeča na Vačah, sta se zopet sešla na obtožni klopi. — France Klinc, znan iz prejšnjih obravnav, je bil pri nekem pretepu v nogu ustreljen in šepa — je napadel dne 6. januarja 1923. v Dobrčevici gostilni na Vačah orožnika Ignacija Dobrčkarja. In mu hotel vzeči puško. Njegov brat pa je drugi dan zabavil čez orožnika, da ne znanjo vršiti službe in da se petih takih ne boji. Obtožena, ki sta v sosesčini na slabem glasu in se jima ljudje vedno umikajo, kmečki fantje pa se, kot povedo domači, nočejo s njima pretepati, sta bila obsojena in sicer eden na 6 drugi na 3 tedna strogega zapora.

ZGODBA O PRSTANU.

Dekle Reza Erjavškova je posodila fantu Joži Golob ličen prstanček, katerega bi bil fant, če bi bil zvest ljubimec, lahko obdržal. — Cez nekaj časa pa je opazila Erjavškova, da nos njen prstan ne Joža marveč njegova sestra Marička. Napadla jo je s tovarišico Manjo Pirčevico in ji vzele prstan. Marija Golobova jo je zato ovadila in trdila, da je prstan njen in da ga je kupila na Sv. Roka dan pri Jančku na Suti in Kamniku. Ta prstan je kasneje zgubila in ga je zopet našla. Na njeno nesrečo pa je bil najden prstan last Marije Erjavškove. Tako je izpovedala pred sodiščem kot priča. Po dolgem tajičenju je dekle končno vendarle priznalo, da je prvič narobe povedalo. Le z ozirom na njeno končno priznanje, je bila obsojena Marija Golobova radi krivega pričevanja na šest tednov ječe in mora povrniti vse stroške.

Produkcija filmov v Zedinjenih državah

zavzema ogromne dimenzije. V letih 1921 in 1922 je znašala skupna dolgotrajna filmskih trakov po 200.000 km letno. S tem traktom bi lahko petkrat ovili zemljo na ekvatorju. Ako bi se tak film odvijal s hitrostjo enega čevlja v sekundi (čevlj = ca. 31 cm), bi trajala kino-predstava celih 180.000 ur ali 20 let in 7 mesecev. Za izdelavo imenovanega filma potrebn material bi proizvajal, ako bi ga užgali, tako množino toplote, ako bi v kotlu, ki ima obseg 800 m in odgovarjajočo višino — lahko voda zavrela. Če izračunamo na dolžino enega čevlja po 16 slik, tedaj vsebuje celi trak 10.400 milijonov posameznih slik.

All ste že obnovili naročnino za »Jutranje Novosti«?

Iz raznih krajev naše kraljevine.

— Protialkoholni dan na Hrvaškem. Prosvetni oddelek je odredil, da se mora 24. t. m. prirediti v vseh srednjih in nižjih sorodnih šolah kot protialkoholni dan. Predavanja se po možnosti držijo posebej za nižje in višje razrede. V prvi vrsti naj predavajo šolski zdravniki in nastavljenici, predavati pa morejo tudi druge osebe, ki nastopajo v protialkoholni propagandi. Ta proslava se bo obenem uporabila za osnivanje »Organizacij treznih v krajih, kjer dosedaj ne obstajajo.

— Zeleni kader na umiku. V četrtak je prišel v Split oddelek zelenega kadra iz Zaporja. Kader je sestavljen iz mladih ljudi, ki so se odtegnili vojaški službi. Ker pa niso mogli dalje vzdržati, so se rajše prostovoljno predali. Sprejeto jih je orožništvo in predalo vojaškim oblastim. Odslužiti bodo morali predpisani rok, nakar se proti njim uvede stroga preiskava.

— Pregled javnih lokalov v Zagrebu. Osnovna je bila zdravstvena komisija z nalogo, da pregleda vse zagrebške javne lokale, mesnice, pekarnice, mlekarne in trgovine z mesnim blagom. Komisija je našla v nekaterih trgovinah velik nered in nesnago. V tem oziru so se posebno odklovali nekatere brivnice. Ta komisija bo v bodoče pregledovala lokale večkrat na teden.

Papež Pij IV. in moda.

Stara poročila pravijo, da se je znani medicinski pontifex maximus, poleg drugih posvetnih stvari, brljal tudi za razvrstitev rimskega plemstva. Vsaki plemiški rodbini je določil natančen red, katerega so se morali vsi člani strogo držati. Toda to ni bilo vse. Zapazil je tudi, da se Rimljani preveč dragoceno in razkošno oblačijo. Radi tega je leta 1564. izdal natančne predpise, glegle kroja, vrste in kvalitete obleke, nadalje glede barve in oblike pokrivala, nogavic, čevljev, končno celo gumbov. Vsak plemič se je moral zavezati, da se bo pod denarno kaznijo v bodoče po teh predpisih oblačil. Kazni so bile tako visoke, da bi marsikateri spravilo na boben. Rimljani pa so vzeli te predpise na laško in si niso delali mnogo skrbi, ako so jih prekršili. Prekršil pa jih je celo papež sam in sicer eno leto pozneje ko se je vnuh poročil z grofico Hortenzijo Borromeo. Tedaj je namreč odredil, da morajo biti vsi gosti oblečeni razkošno, kakor ni bil do tedaj še nihče oblečen na tem svetu.

Kako se postane akrobat?

Pariški list »Petit Journal« pravi, da se akrobat sploh ne more postati, ampak se je treba kot tak roditi, slično kot pri pesniku. Tako je vsaj zagotovila pariška akrobatska družina Lorch, ki nastopa v najuglednejšem pariškem varietetu. Lorchov je dost in sicer sinovi, vnuki in pravnuki. Že štirje rodovi te družine ne poznajo drugega kot cirkus in sejme. Nemogoče si je vtrditi mišice, zadobiti silne moči, ki jo potrebuje akrobat pri svojih vratolomnih predstavah. Za to se mora vzgajati od mladih nog, s štirimi leti mora otrok že poznati disciplino in se vaditi za svoj bodoči poklic. S trinajstim letom se marsikdo že predstavi občinstvu in zakoni mu tega ne zabranijo. Brez utrujenosti proizvajajo družina Lorch svojo umetnost od ranega jutra do poznega večera. Priporočamo torej vsem onim, ki bi radi postali akrobati, da se pričnejo vaditi že s četrtem letom svoje starosti.

Drobtine.

• Nadaljevanje dela lorda Carnarvona. Angleški listi poročajo, da bo sin pokojnega Carnarvona najbrže odstopil od nadaljnjega preiskovanja Tuthankamenevega groba. Kairski muzej, ki vodi kontrolo o teh antikvitetah, bo najbrže pooblastil z nadaljevanjem izkopavanja Carterja. Ker pa nima egiptovski muzej na razpolago dovolj denarnih sredstev, se bo najbrže obrnil na muzej v New Yorku, ki želi ta izkopavanja v bodoče voditi. Truplo Carnarvona se bo balzamiralo in poslalo na Angleško.

• Svetovno društvo dijakov. Djaki in dijakinje 45 različnih narodov so se dne 2. zbrali k skupni seji v Londonu. Prireditelj je izšla z vrst angleške »Dijaške zveze«, ki se je ustanovila pred 6 leti v spomin na svetovni vojni padlih tovariših. Zveza je oddelek svetovne zveze krščanskih dijakov, ki bi pa rada privabila v svoje vrste dijake vseh plemen, narodov in veroizpovedi. Pri lastnostem obedu so stregle dijakinje iz Evrope, Azije, Afrike in Amerike, v narodnih nošah.

• Svetovno zborovanje esperantistov v Norimbergu. Listi poročajo, da se je prišlo k svetovnemu zborovanju esperantistov, ki se bo vršilo od 2. do 8. avgusta t. l. v Norimbergu do sedaj 2500 udeležencev iz 35 različnih držav.

Glavni urednik: Ivan Podržal.

Odgovorni urednik: Miha Gaberšek.

Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.

Lepota ženske je kot pomladna cvetoča cvetka in kakor se mora cvetka v bujnem cvetju negovati in varovati različnih vremenskih neprilik itd., kakor se mora tudi lep obraz negovati in čuvati, da cvete in se blišči v naravnem čaru, v času, ki na mah opaja.

Krema Zoraida najpriljubnejše mnilo za obraz in telo, napravi obraz nežen in cvetloč, utinek pri prvi porabi presega vse pričakovanje.

Poleg kreme Zoraida naj se porablja nenavadno fino dišeče milo Zoraida; one osebe pa, ki imajo zelo občutljivo kožo, naj porabljajo pasta milo lili-genija.

Kolonska voda Louis XIII. v majih, srednjih in velikih steklenicah je nenavadno dišeča tekočina za sveženje obraza in telesa. Posebne vrste je »Ruski Eau de Cologne« radi svoje finosti in vonja, ki nadomešča vsak parfüm.

Nadalje priporočam: razne vrste mila tvrdk Kiehlhauser, Calderara & Bankmann, Roger & Gallet, Piver, Bertin itd., vsakovrstne brilantine, tekoče in kristalizirane, Amerikanski Hair Petrol za rast las, Bay Rum za izpiranje las, razne šampone za pranje las, vsakovrstne parfume, samo fine, prvovrstne od prvovrstnih izdelovalcev. Parfumi na dekagrame v vsakem vonju. Steklenice je treba prinesiti s seboj.

Priporočam

URAN, parfumerija
Ljubljana
Mestni trg šte. 11.

Pisalni stroji itd.

Mehanična delavnica (popravljalnica)

LJUBLJANA

Šelenburgova ulica 6/1.

L. BARAGA.

Emil Gaboriav:

Akt štev. 113.

Roman.

(Nadaljevanje.)

Toda sklepi bolnika so kakor sklepi otroka. Drugi dan je bil Gaston popolnoma drugih misli. Trdil je, da ne more in ne more zapustiti Francoske in sklenil je, da se odpelje, čim mu odleže, v Pariz. Tam bi šel k zdravniku in zopet videl Valentino.

Čim bolj dolgočrajna je bila njegova bolezen, tem bolj vznemirjen je bil zaradi Valentine in se je trudil, da ni dobil nobenega poročila iz Beaucaira, da, tako je bil zatopljen v te misli, da je še enkrat pisal nujno in prosil za takojšen odgovor.

Tega drugega pisma Lafourcade ni nikdar dobil. Isti večer je bilo Gastonu zopet slabo. Ti dnevi, ko mu je bilo bolje, so bili le odmor v boleznih. Z vsa silo ga je bolezen zopet prišla in prvičkrat je izrekel zdravnik dr. C... svoje pomisleke.

Od tega trenutka se je bilo v resnici bolj najhujšega. Zdelo se je, da popuščajo bolečine. Gaston ni več toliko tožil, toda to je bila le posledica osemgostosti in znamenje bližajočega se konca. Od ure do ure je pojemalo srce in nogi in roki sta prihajali vedno bolj mrzli.

Končno, štirinajsti dan boleznih jutraj se je zdelo, da je Gaston, ki je ležal vso noč brez prave zavesti, zopet oživel.

Dal je poklicati duhovnika, s katerim je ostal nekako pol ure sam in kateremu je izjavil, da boče umreti kot kristjan, kakor njegovi predniki.

Potem je dal odpreti na stečaj vrata svoje sobe ter je ukazal, da naj pridejo delavci.

Poslovil se je od njih ter jim povedal, da je skrbel zanje.

Ko so delavci odšli, mu je moral brat obljubiti, da vzdrži plavž, ga poljubi zadnjikrat, in ko je legel nazaj v blazine, se je pričela borba s smrtjo. Ob dvanajstih je mirno in tiho izdihnil.

Od tega trenutka je bil Louis v resnici marki de Clameran in milijonar.

Štirinajst dni pozneje, ko je bil Louis vse uredil ter se sporazumel z inženirjem, ki je vodil plavž, se je odpeljal.

Dan poprej je bil poslal Raoulu pomembno brzojavko:

»Pridem.«

Devetnajsto poglavje.

Kakor mu je bil Louis ukazal, se je trudil Raoul, dokler je bil Louis de Clameran v Oloronu, da si zopet pridobi srce gospe Fauvel, da si dobi zopet njeno zaupanje in da jo pomiri.

To je bila sicer težavna, toda ne neizvedljiva naloga; gospa Fauvel je bila sicer v strašnem strahu zaradi Raoulove lahkomiselnosti in njegovih zahtev, ni pa prenehala ga ljubiti.

V onih štirih tednih, kar Louisa ni bilo v Parizu, je porabil goljuf vso svojo umetnost in hinavščino, da je gospo Fauvel zopet omežil. Ona že ni upala več, da bo še kdaj tako srečna, kakor te dni.

Ker je živel na deželi in ker je od jutra naprej prosto razpolagala z dnevom, je bila gospa Fauvel ves čas pri Raoulu v Vésinetu. Nikdar se ga ni mogla nagledati in verno ga je poslušala, če je

pripovedoval in pogosto je moral priti k njej na kosilo in na večerjo.

Vse njegove prejšnje grehe mu je odpustila, v resnici jih je pripisovala Clameranu, o katerem je vedela, da je odsoten.

»Sedaj, ko mu stric ne daje več slabih svetov,« si je rekla, »je zopet tak, kakor izpočetka, plemenit, velikodušen in ljubezniv, kakor njegov oče.«

Raoul se ni naveličal laži in hinavstva. Pogledal se je v svojo vlogo kakor igralec ter se je popolnoma vživel v to svojo goljufijo, da ni več vedel, ali govori resnico ali igra le podlo komedijo.

Zato je imel tudi sijajen uspeh! Kakor je bila Madelajna previdna in nezaupna, je vendar priznala, da se je morda zmotila in da je bila nepravilna. Vendar tudi temu najnovejšemu Raoulovem vedenju ni zaupala.

Raoul ni več zahteval denarja. Dobri sin ni rabil skoraj ničesar.

Raoul je bil torej gospodar položaja, ko se je Louis, ki je bil med tem svoj načrt dodobra izdelal, vrnil iz Olorona.

Dasiravno je bil sedaj zelo bogat, se je vendar zdelo, da noče izpremeniti svojega življenja, ter se je nastanil, kakor prej, v hotelu Louvre.

Edino, za kar je potrošil denarja, je bilo, da je imel voz in konje. Gastonov nekdanji služabnik Manuel je bil zadovoljen s tem, da ostane pri njem kot kočijaž, dasiravno mu je legat njegovega gospodarja zjamčil udobno življenje.

Louis je sanjal sedaj o tem, kako bi zavzel mesto med francoskimi veleindustrijalci. To je podžigalo njegov ponos.

PALMA
Kaučuk potpetnike in potplate
Prednosti!
Ceneje in znatno trajnije nego od kožl Varstvo proti vlagi i mrazu

Oglašujte

»Jutranjih Novosti«.

Mlad zakonski par,

ki je cel dan odsoten,

išče za čez dan

starejšo žensko,

ki bi oskrbovala malega

otroka in vodila gospodinjstvo. — Naslov pove uprava lista.

MALI OGLASI:
Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para, z davčino vred.

Intelligenten uradnik.

glad, se želi v surbo skupnih letov in konverzacija seznaniti s ravno tako gospodinj. Dopolne se prosil pod »IZLET« na pošto Ljubljana.

Zastopnik raznih tvrdk.

ki potuje redno po vsej Sloveniji, želi še kakšna ugodna zastopstva konsumne vrste. Ponudbe na upravo pod »Zastopnik 4«.

Vino belo, rdeče

iz Sremsk. Karlovcev in banatsko, nekoliko vagonov po niski ceni za prodati. Povprašati pod »Takoji« na upravo lista.

Stanovanje.

tri ali štiri sobe in pritlikline v sredini mesta se išče. Ponudbe s ceno na upravo pod »Stan«.

Dobri slovarji

(bosnadjaki) za srbsko-hrvaški, italijanski francoski in angleški jezik se iščejo. Ponudbe na upravo pod »Slovar«.

Visji uradnik z bančno

prakse, ki pozna slovensko, srbsko, nemško, italijansko, francosko, angleško, amerikansko knjigovodstvo, želi večernega zaposlenja. Ponudbe pod »Zaposlenje« na upravo J. N.

Dobro postrežnico

za čas od 7.1. zjutraj do 8. pop. išče manjšadružina na Pulah. Plača po dogovoru. Naslov pri upravi lista.

Mladenit.

intelligenten s točnim znanjem poleg slovenščine in nemščine tudi francoskega in srbsko-hrvaškega jezika, se išče za večji zavod. Oferte pod »Uradnik« na upravo lista.

Zamenja se parcela

360 m², na periferiji mesta za malo bišo-enočrtniško stanovanje. Ponudbe pod »mala biša« na upravo J. N.

POZOR!

Sprejemam naročila za

nove odeje

kakor tudi vsa popravila

Naslov v upravi lista.

Išče se

ena ali dve sobi

meblirani ali nemeblirani v sredini mesta za boljšega gospoda. Ponudbe na upravo lista pod »Soba«.

Ženitna ponudba.

Resen in miren mladenič invalid s stalno službo in nekaj premoženja, skrajno čisto, veselje, veselje značaja se želi radi pomirjanja znanja seznaniti s gospodinj od 18-25 let staro, neoporečno prostodušno v svrhu ženitve. Le resna ponudba s sliko, katere se na zahtovo vrne pod »Mirni dom« na upr. I. najstarejša zamenjava. Anonimno v kol.

Jadranska banka - Beograd

Delniška glavica: Din 60.000.000. Rezerva: Din 30.000.000.

Podružnice:

Bled	Jesenice	Prevalje
Cavtat	Korčula	Sarajevo
Celje	Kotor	Split
Dubrovnik	Kranj	Sibenik
Ercegovci	Ljubljana	Tržič
Jelsa	Maribor	Zagreb
	Metković	

AMERIKANSKI ODELEK.

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
FRANK SAKSER STATE BANK, Cortlandt Street 22, New-York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE: Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.